ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
MEDICAL CHAMBER OF SLOVENIA
Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana
gp.zzs@zzs-mcs.si
+386 (0) 1 30 72 100

Digitalni podpis
Podpisnik: BOJANA BEOVIĆ
Izdajatelj: SIGEN-CA G2
Številka certifikata: 00FAFA3D4D000000005725EE86
Potek veljavnosti: 31. 03. 2026
Čas podpisa: 19. 03. 2025 16:12

1101-383/2024-4

Državni zbor RS
Državni svet RS

Številka: 1101-383/2024-4
Datum: 19. 03. 2025

ZADEVA: Stališča zbornice na predlog Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij v zdravstvu (EPA: 1931-IX)

Spoštovani,

Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) podaja svoje mnenje glede predloga Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij v zdravstvu (EPA: 1931-IX, v nadaljevanju ZPPKZdr). V zvezi s predlogom zakona ZPPKZdr je zbornica svoja stališča že podala v okviru javne razprave, pri čemer je Ministrstvo za zdravje (v nadaljevanju: ministrstvo) del predlogov upoštevalo. V nadaljevanju pa bi opozorili še na nekaj vprašanj, pomembnih z vidika zagotavljanja kakovostne in varne obravnave pacientov.

Po veljavnem Zakonu o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist (v nadaljevanju: ZPPKZ) ustreznost tujih kvalifikacij preverja tričlanska strokovna komisija, ki zagotavlja, da se v slovenski zdravstveni sistem vključujejo ustrezno usposobljeni strokovnjaki. V predlogu ZPPKZdr pa je predvideno, da naj bi namesto komisije strokovno presojo opravljal imenovani izvedenec, pri čemer ministrstvo na njegovo mnenje ni vezano. Zbornica z namenom ohranjanja visoke ravni strokovne presoje predlaga spremembo relevantnih določb predloga ZPPKZdr na način, da se po zgledu ZPPKZ ohrani tričlansko strokovno komisijo, katere mnenje je ključno za zakonitost presoje ministrstva v okviru postopka priznavanja poklicnih kvalifikacij. Pri tem poudarjamo tudi potrebo po tem, da je uradna oseba ministrstva na mnenje komisije oz. izvedenca vezana, razen če obstaja utemeljen dvom v strokovno pravilnost mnenja. V takem primeru bi morala uradna oseba zaprositi za dopolnitev mnenja ali izjemoma postaviti novo strokovno komisijo oz. izvedenca. Glede na navedeno predlagamo, da se predlog ZPPKZdr v delu, ki ureja nevezanost uradne osebe ministrstva na mnenje, ustrezno spremeni.

7. člen predloga ZPPKZdr v prvem odstavku določa, da ministrstvo v postopku »lahko« zahteva mnenje izvedenca. Menimo, da uporaba izraza »lahko« kaže na možnost diskrecije uradne osebe, kar je v nasprotju z Zakonom o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP), ki kot splošen predpis v 189. členu določa, da če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno

za rešitev zadeve, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba, ki vodi postopek, ne razpolaga, se opravi dokaz z izvedenci. Zbornica predlaga, da predlog ZPPKZdr sledi veljavni ureditvi ZUP, kar se tiče nemožnosti diskrecije uradne osebe o postavitvi strokovne komisije oz. izvedenca, če uradna oseba z določenimi znanji ne razpolaga, kar je v postopku priznavanja poklicne kvalifikacije v zdravstvu povsem običajno.

Nadalje menimo, da je v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij po predlogu ZPPKZdr potrebno, da se predloži oz. pridobi mnenje ENIC-NARIC centra o primerljivosti izobraževalnih programov, saj navedeno izkazuje ustreznost primerjave pridobljene poklicne kvalifikacije iz tujine s to, ki se pridobiva v Sloveniji.

Predlog ZPPKZdr predvideva skrajšanje prilagoditvenega obdobja z 12 na 8 mesecev z možnostjo podaljšanja. Menimo, da s krajšanjem prilagoditvenega obdobja ne bo prišlo do bistvenih časovnih pohitritev v postopku vključevanja zdravstvenih delavcev s poklicno kvalifikacijo iz tujine v slovenski zdravstvenih sistem. Menimo, da bi bilo bolj smiselno izboljšati postopek pridobivanja delovnih dovoljenj za tujce, namesto da se skrajšuje prilagoditveno obdobje, saj to lahko vpliva na kakovost pridobljenih strokovnih kompetenc. Kot smo navedli že v javni razpravi predloga ZPPKZdr skrajševanja prilagoditvenega obdobja iz 12 na 8 mesecev ne podpiramo iz naslednjih razlogov:

- Že v trenutno veljavnem ZPPKZ je dolžina 12 mesecev zgornja meja, pri čemer mora komisija dolžino prilagoditvenega obdobja določiti glede na okoliščine primera. Daljša prilagoditvena obdobja so tako nujno potrebna, če je kandidat za kvalifikacijo, ki jo želi priznati, v tujini opravil bistveno krajše in manj obsežno izobraževanje/izpopolnjevanje/usposabljanje. V kolikor se bo zgornja meja trajanja prilagoditvenega obdobja skrajšala na 8 mesecev, bodo zaradi prevelikih odstopanj med programi primerjanih izobraževanj/izpopolnjevanj/usposabljanj (npr. specializacij) izvedenci primorani podajati večje število negativnih mnenj, saj vlagatelj ne bo mogel v tem času osvojiti zadostnega znanja za priznanje tujega (specialističnega) naslova.
- Opravljanje prilagoditvenega obdobja je tudi priložnost za kandidata, da v tem času spozna sistem in principe dela v slovenskem zdravstvenem sistemu in se na ta način tudi lažje vključi v samo delovno okolje.

Na podlagi navedenega predlagamo, da se predlog zakona spremeni na način, da bo določal do 12 mesečno prilagoditveno obdobje.

Predlog ZPPKZdr v 13. členu določa, da se bodo vsi strokovni izpiti opravljali pri ministrstvu v skladu s predpisi, ki urejajo strokovne izpite zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev. Menimo, da predlagana določba za zdravnike in zobozdravnike (v nadaljevanju: zdravniki) ni primerna, saj skladno z Zakonom o zdravniški službi (v nadaljevanju: ZZdrS) strokovni izpiti za zdravnike strokovne izpite izvaja zbornica. Določba predloga ZPPKZdr lahko predstavlja neenako obravnavo kandidatov za opravljanje istega poklica, zato predlagamo, da se v ZPPKZdr vključi določbo, da strokovne izpite za zdravnike izvaja zbornica skladno z zakonom, ki ureja zdravniško službo.

Glede 13. člena predloga ZPPKZdr nadalje izpostavljamo, da so delovna mesta pripravnikov in sekundarijev pri nekaterih pooblaščenih izvajalcih močno zasedena, zaradi česar je po naši presoji

potrebno dodati določbo, da ministrstvo pri pooblačenih izvajalcih preverja razpoložljivost delovnih mest pripravnikov. Tuji zdravniki, ki bodo napoteni na pripravništvo, namreč pri pooblaščenih izvajalcih zasedajo pripravniška delovna mesta, ki so omejena tudi z zagotavljanjem mentorjev za posamezna področja pripravništva. Smiselno enak predlog zbornica podaja tudi v zvezi s predlogom 20. člena ZPPKZdr, ki se nanaša na specialistično prilagoditveno obdobje. Z namenom enake obravnave zdravnikov (tako tistih, ki bodo v postopkih po ZPPKZdr, kot tistih, ki so v postopkih usposabljanja po ZZdrS) in učinkovitega izvajanja vseh postopkov (tako postopkov priznavanja poklicnih kvalifikacij v zdravstvu kot postopkov pripravništva, sekundariata in specializacij) menimo, da je nujno preverjanje razpoložljivosti delovnih mest pripravnikov, sekundarijev in specializantov.

V zvezi s prvim odstavkom 13. člena predloga ZPPKZdr, ki določa, da »*kandidat lahko opravlja pripravništvo po **izbirnem** postopku pristojnega organa […]«,* poudarjamo, da pri pripravništvu in izbirnem delu sekundariata ni izbirnih postopkov, zato predlagamo ustrezno spremembo besedila člena. Pripravniki lahko pripravništvo opravljajo le v splošnih bolnišnicah in obeh univerzitetnih kliničnih centrih. V kolikor so pripravniška mesta tako zasedena, da pripravnik s pripravništvom ne more začeti takoj, mora počakati, da se mesta za usposabljanje pripravnikov sprostijo.

Glede drugega stavka petega odstavka 15. člena predloga ZPPKZdr ocenjujemo kot potrebno, da je področje ustreznosti izobrazbe, programa pripravništva in strokovnega izpita podvrženo presoji strokovno usposobljenega izvedenca/komisije, ne pa presoji uradne osebe ministrstva, saj se za navedeno presojo ustreznosti zahteva strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga. Upoštevajoč navedeno predlagamo naj se predlog ZPPKZdr dopolni tako, da iz njega jasno izhaja, da izvedenec opravlja tudi strokovno presojo ustreznosti izobrazbe, programa pripravništva in strokovnega izpita kandidata.

Dalje bi želeli opozoriti na to, da sedmi odstavek 21. člena ZPPKZdr uporablja izraz »glavni mentor«, medtem ko je za isto osebo v 19. členu predloga ZPPKZdr uporabljen izraz »mentor«, zato z namenom jasnosti in določnosti predlagamo poenotenje besedila predloga zakona. Poleg tega zaradi zagotovitve čim večjega (videza) nepristranskosti predlagamo, da se besedilo 21. člena predloga ZPPKZdr spremeni tako, da kot zapisnikar ni določen (glavni) mentor vlagatelja. Pojasnjujemo, da je pri opravljanju specialističnega izpita skladno z veljavnim Pravilnikom, o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov glavni mentor specializanta lahko prisoten kot opazovalec le v primeru, da specializant to sam želi. Poleg navedenega ugotavljamo, da je bilo iz predloga sedmega odstavka 21. člena ZPPKZdr iz januarja 2025 črtano, da se zapisnik vodi na obrazcu, ki ga predpiše minister. Z namenom poenotenja postopka za preizkus strokovne usposobljenosti predlagamo, da se ta določba ponovno vnese v predlog ZPPKZdr. Pri tem pojasnjujemo, da je na primerljiv način urejen tudi zapisnik o specialističnem izpitu, ki je priloga 4 Pravilnika, o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov.

V zvezi z 24. členom predloga ZZPKZdr predlagamo, da se prvi odstavek ustrezno spremeni tako, da bo bolj jasno in določno urejeno razmerje med prvi in tretjim odstavkom, ki urejata obveznost vpisa v register zdravnikov. V zvezi s tretjim odstavkom 24. člena dodatno predlagamo sledečo spremembo besedila, ki ohranja namen določbe, vendar na bolj jasen način:

»(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za vpis zdravnika, zdravnika specialista, doktorja dentalne medicine in doktorja dentalne medicine specialista v register uporablja predpis, ki ureja vpis v register zdravnikov.«.

Nadalje v zvezi s predlogom ZPPKZdr predlagamo, da se glede zdravnikov in njihovega vpisa v register zdravnikov, ki ga vodi zbornica, ohrani dosedanja ureditev, in sicer, da se mora kandidat vpisati v register že z začetkom opravljanja zdravniške službe v Sloveniji, četudi le-te kandidat še ne opravlja samostojno, ampak pod nadzorom. Enaka zahteva za vpis v register zdravnikov velja tudi za osebe, ki so študij zaključile v Republiki Sloveniji. S tem se namreč zagotavlja enovit register in posledično tudi boljša preglednost nad opravljanjem reguliranega zdravniškega poklica v Sloveniji. S trenutnim predlogom ZPPKZdr predvideno odstopanje od veljavne ureditve bi lahko povzročilo tveganje za varnost pacientov.

Predlagamo, da se v predlogu ZZPKZdr ustrezno in jasno uredi tudi zavarovanje poklicne za odgovornost za škodo, saj tudi ta institut, ki ga ureja veljavna zakonodaja, zagotavlja večjo varnost pacientov, zlasti v primerih ugotovljenih strokovnih napak.

Zbornica 25. člen predloga ZZPKZdr podpira, saj do sedaj ta tematika v veljavni zakonodaji ni bila urejena, vendar pa izpostavljamo, da mora biti poleg samostojnega opravljanja demonstracijskih posegov urejeno tudi usposabljanje specializantov oziroma dodatno usposabljanje specialistov iz tujine. Predmetni zakon slednjih namreč ne zajema. Poudarjamo, da ima Slovenija vrsto vrhunskih specialistov, h katerim se pridejo dodatno usposabljati tudi specialisti iz tujine. V tem primeru demonstracijske posege za tuje specialiste izvajajo domači specialisti. Navedeno velja tudi za usposabljanje specializantov iz tujine, ki se pridejo usposabljati v Slovenijo. Slednji pridobijo cenjeno in vrhunsko znanje slovenskih specialistov. Glede na to, da navedeni specializanti in specialisti iz tujine niso ustrezno zajeti z veljavno zakonodajo (npr. 12.b ali 12.č člen ZZdrS) menimo, da je treba v ZPPKZdr urediti tudi njihov status ter pogoje, pod katerimi lahko v Sloveniji opravljajo zdravniško službo.

Glede 28. in 29. člena predloga ZPPKZdr izpostavljamo, da bodo kandidati in vlagatelji zasedali omejena delovna mesta pripravnikom, sekundarijem in specializantom, kar lahko privede do prezasedenosti razpoložljivih mest za podiplomsko usposabljanje ter do pomanjkanja razpoložljivih neposrednih, nadzornih in glavnih mentorjev. Zbornica se prav tako ne strinja z predlogom ZPPKZdr, da bi se na teh delovnih mestih in s pripadajočo specializantsko plačo zaposlovale osebe na usposabljanju po tem zakonu, saj to usposabljanje ne predstavlja ene izmed trenutnih obstoječih oblik (pripravništvo, sekundariat, specializacija). Menimo, da bi vzpostavitev dveh različnih ureditev (predlog ZPPKZdr in veljavno besedilo ZZdrS) predstavljala neenako obravnavo specializantov, zaposlenih na specializantskih delovnih mestih, za katere veljajo strožji pogoji in zahteve (npr. glede znanja slovenskega jezika).

Na zbornici poudarjamo, da se zavedamo potrebe po učinkovitem in hitrem vključevanju tujih zdravstvenih strokovnjakov v naš zdravstveni sistem. Menimo pa, da mora biti vsakršno poseganje v tovrstne postopke skrbno uravnoteženo z ohranjanjem že predvidenih visokih strokovnih standardov in varnosti pacientov, kar med drugim zahteva ustrezno preverjanje strokovne usposobljenosti tujca ter njegovega znanja slovenskega jezika. Tujec, ki pride v Slovenijo opravljati regulirani poklic v zdravstveni dejavnosti, mora imeti primerljivo strokovno in jezikovno znanje, kar nenazadnje izhaja tudi iz cilja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES, ki v 6.

točki uvodnih izjav določa, da je ob olajšanju opravljanja storitev treba zagotoviti tudi strogo spoštovanje javnega zdravja in varnosti ter varstva »potrošnikov« (tak izraz uporablja 6. točka Direktive, pri čemer so v primeru ZPPKZdr to pacienti). Ocenjujemo, da bi navedene cilje predlog ZPPKZdr lahko bolj dosledno upošteval, zato Državnemu svetu in Državnemu zboru predlagamo naj v okviru svojih postopkov proučijo možnosti ustreznih dopolnitev predloga ZPPKZdr.

S spoštovanjem,

Pripravil-a:
Anže Kimovec, mag. prav.
Pravnik II

Peter Renčel univ. dipl. prav.
Vodja oddelka za pravne zadeve

prof. dr. Bojana Beović, dr. med.
Predsednica

Vročiti (elektronsko):

- Državni zbor, gp@dz-rs.si
- Državni svet, gp@ds-rs.si